

نگاه کودكان قربانیان اصلی طلاق والدین

سرگزرد علی مصباحی‌فرد

کارشناس اداره آموزش همگانی

● در تعریف طلاق گفته شده است طلاق به جدایی میان زن و مرد اطلاق می‌شود؛ موضوعی که به‌دنبال خود تبعات فردی و اجتماعی بسیاری را به‌دنبال دارد. طلاق هرچند در اسلام حلال شمرده شده، ولی از آن به عنوان مغضوب‌ترین حلال خداوند، نام برده شده است؛ تا بدانجا که نبی مکرم (سلام‌(ص) دراین‌باره، می‌فرماید: منفورترین حلال در پیشگاه خداوند، طلاق است و همچنین فرموده‌اند: «زن بگیرد و طلاق ندهید، زیرا خداوند مردانی را که مکرر زن بگیرند و زانی را که مکرر شوهر کنند دوست ندارد» و اینکه «خداوند متعال طلاق را دشمن می‌دارد» و «زشت‌ترین کار حلال نزد خداوند، طلاق است» و فرموده‌اند: «ازدواج کنید و طلاق ندهید؛ زیرا عرش از وقوع طلاق می‌لرزند» و نیز فرموده‌اند: «بدترین حال نزد خداوند طلاق است».امام صادق درباره طلاق فرموده‌اند: «از چیزهایی که خداوند - عزوجل - حلال فرموده هیچ چیز نزد او منقوتر از طلاق نیست، خداوند مردی را که زباندن طلاق می‌دهد و هر زمان زنی را تجربه می‌کند، دشمن می‌دارد»، و نیز فرموده‌اند: «بدترین خانه نزد خداوند، خانه‌ای است که به واسطه طلاق از هم پاشیده می‌شود». اسلام برای آرامش و آزادی انسان‌ها اهمیت ویژه‌ای قائل است و با وجود زشتی و منفوریت طلاق در این دین، این حق برای زوجین محترم شمرده شده است تا از این طریق از مشکلات لاینحل و تحمل‌ناپذیر بعضی از زندگی‌ها خود را رها کنند هرچند توصیه مؤکد اسلام به حفظ حریم و حرمت خانواده و خودداری از تمارک و طلاق است و آن را به عنوان آخرین چاره و راهکار عنوان کرده است. طلاق به زعم خود می‌تواند آسیب‌های فراوانی را به دنبال داشته باشد که به عنوان نمونه می‌توان به فرزندان طلاق اشاره کرد که طلاق اثرات منفی بسیاری را متوجه آنان می‌کند؛ اثراتی همچون افسردگی، سرخوردگی، اعتیاد و... که این اثرات منفی در کودکان می‌تواند به‌صورت گوشه‌گیری، فرار از خانه، ایجاد رابطه با گروه‌های ناسالم و... بروز کند. خانواده در حقیقت اولین مامن و پناهگاه هر انسانی به‌شمار می‌رود که می‌تواند در آینده زندگی آنان نقش تعیین‌کننده و ویژه‌ای داشته باشد؛ چراکه خانواده مهم‌ترین و اساسی‌ترین نهادهای مدنی است که وجود هرگونه خلل و آسیبی در آن می‌تواند تأثیرات مخربی را در روحیه و آینده فرزندان به دنبال داشته و زمینه انحراف آنان را از قوانین و مقررات اجتماعی به همراه داشته باشد. طلاق موجب ازهم‌گسیختگی خانواده‌ها می‌شود، چراکه فرزندان به حضور و وجود پدر و مادر هر دو احتیاج دارند و در صورت حضورنداشتن هر یک از آنها در خانه و حریم خانواده، یک خلأ بزرگ عاطفی برای آنها ایجاد می‌شود که در بسیاری از موارد جبران‌ناپذیر و غیرقابل ترمیم است. از دیگر مشکلات و مصائب طلاق این است فرزندی که تا قبل از طلاق، خانواده را تکیه‌گاه خود فرض می‌کرده است حالا بعد از طلاق شاهد پاشیده‌شدن آن تکیه‌گاه و در نتیجه یأس و ناامیدی او می‌شود.

همیشه فقط یک مشکل و مسئله خاص در طلاق مورد نظر نیست، بلکه همواره زوجها دلایل مختلفی را برای طلاق خود بیان می‌کنند؛ دلایلی همچون نداشتن تفاهم، اختلاف طبقاتی، تفاوت‌های تحصیلی، اعتیاد، پرخاشگری و تندخویی، فقر و بی‌کاری، شبکه‌های اجتماعی و... که قابل بررسی و کنکاش هستند.

آثار طلاق بر فرزندان

تحقیقات نشان می‌دهد طلاق در خانواده‌هایی که یکی از والدین وجود ندارند رشد کودک در جنبه‌های مختلف اجتماعی، عاطفی و حتی عقلی هم با مشکل مواجه خواهد شد و اگر این جدایی و طلاق در سال‌های اول زندگی فرزندان انجام گیرد، تأثیرات نامطلوب آن بیشتر و عمیق‌تر از مرگ یکی از والدین خواهد بود.

تأثیرات طلاق بر کودکان

معمولا بسیاری از کودکان پس از جدایی والدینشان از لحاظ تغذیه‌ای دچار مشکل می‌شوند، بازی‌هایشان حاکایت از افسردگی آنان دارد و همچنین برخی از آنان دچار کابوس و شب‌ادراری شده و همواره احساس گناه می‌کنند و از طرفی کمتر لبخند می‌زنند و بیشتر گریه می‌کنند.

تأثیر طلاق بر نوجوانان

این اتفاق ناگوار (طلاق) خصوصیات حساس دوران بلوغ را تشدید می‌بخشد و می‌تواند موجب بروز تمایلات افراطی در این مرحله از رشد شود و موجب پررنگ‌شدن احساس رنج و منفی‌بافی، مقاومت، عدم ایجاد رابطه با سایر افراد به‌ویژه افراد خانواده شود؛ چراکه فقدان هر کدام از والدین مشکلات خاص خود را به همراه دارد. برای مثال، نبود پدر می‌تواند موجب کاهش مدیریت در خانه و نبود مادر موجب کاهش فضای عاطفی خانواده شود. ازاین‌رو با وجود این‌گونه کمبودها فرزندان در بیرون از محیط خانه به دنبال جبران خلأهای عاطفی و روحی خود هستند که در مواردی هم به فرار از خانه، اعتیاد، کارتن‌خوابی، سرقت و... منجر می‌شود.

شرق: آواربرداری از ویرانه پلاسکو تمام شده است. آتش‌نشان‌ها محل را ترک کرده‌اند اما زندگی به این زمین که زمانی ۱۷طبقه بود و میلیارد‌ها سرمایه در آن جای گرفته بود، برگشته است. هنوز شوک ناشی از فروریختن یکی از مهم‌ترین ساختمان‌های تجاری پایتخت از خیابان جمهوری نرفته است. در یک قرار نانوشته مسئولان شهری هم با شهروندان در این شوک همراه هستند. انکار که بخوانند روی زخمی عمیق و جان‌خراش را ببوشانند، سعی کرده‌اند با گونی‌های پلاستیکی آبی‌رنگ زخم پلاسکو را از انظار ببوشانند. چهارراه استانبول که به شنیدن صدای دلار، دلار دست‌فروشان عادت کرده بود، حوصله هیچ‌کس را ندارد. چهارراه استانبول هنوز ماتم‌زده است و زمان در ۷:۳۰ صبح ۲۹ دی‌ماه برای این منطقه ایستاده است. آتش‌نشانان، امدادگران، نیروهای انتظامی، کارکنان پزشکی قانونی، رئیس دادسرای جنایی تهران و کارمندان شهرداری و بسیاری از افراد و نهادهایی که تشکیل‌شده را آغاز کرده‌اند، اما در این بین مواردی بود که دور از چشم ماند.

نخاله‌های گران‌قیمت

یکی از این موارد کامیون‌های حمل نخاله‌های پلاسکو بود، کامیون‌هایی که نخاله‌های آغشته به خون و جان عزیزی را حمل می‌کردند. نخاله‌هایی که خودشان نمی‌دانستند چقدر گران‌قیمت و ارزشمند هستند.

مشاهدات خبرنگار ما حاکی از آن است که پس از خارج‌شدن برخی رانندگان کامیون‌ها از مسیری که برای رسیدن به محل تخلیه نخاله‌ها در نظر گرفته شده بود، با هر کامیون یک مامور انضباط شهری یا شهرویان که از رفع سد معبر نیز از آنها استفاده می‌شود، همراه می‌شد و در محل تخلیه نیز چهار، پنج نفر از دادستانی تهران حضور داشتند و بر انجام کار نظارت می‌کردند. در محل تخلیه نخاله نیز دو قسمت در نظر گرفته شده بود؛ یک قسمت محل تخلیه آهن‌آلات بود و قسمت دیگر محل تخلیه نخاله

حوادث

عکس: ایسا

پلاسکو؛ روایتی دیگر

ساختمانی مانند آجر و سیمان. قسمتی که محل تخلیه آهن‌آلات بود به شدت تحت نظارت و کنترل نیروی انتظامی بود و در مجموع حدود ۱۰ دوربین آن محدوده را تحت کنترل و نظارت داشتند. گفته می‌شود آهن‌آلات به‌کاررفته در ساختمان پلاسکو بلژیکی بوده و در صنعت ریل‌سازی مصرف دارد؛ به همین دلیل جزء آهن‌آلات سنگین و گران‌قیمت محسوب می‌شود. **آتش‌نشان‌هایی که در عمق ساختمان بودند جان دادند**

آتش‌نشانان هم حرف‌های زیادی داشتند، هرچند در گزارش‌های قبلی چاپ‌شده در روزنامه «شرق» تلاش شد گفته‌های برخی از آنها درباره حادثه بازناب داده شود اما انکار اندوه از دست‌دادن همکاران و حجم استرسی که حادثه به آنها وارد کرده است، به این زودی از بین نخواهد رفت. یکی از آتش‌نشان‌ها می‌گوید اگر آتش‌نشانان کشته‌شده در عمق ساختمان نبودند، در جهنم پلاسکو نمی‌ساختند.

۵ گفته می‌شود تعدادی از آتش‌نشانان پس از ریزش از زیر آوار بیرون آمدند، شما چنین چیزی را دیدید؟
دوستانی که ساعات اولیه از زیر آوار درآمدند، کسانی بودند که در جایی قرار گرفته بودند که تقریبا به حاشیه‌ای به بیرون از ساختمان پرتاب شده بودند و جایی بودند که دسترسی به آنها ساده‌تر بود ولی بقیه آتش‌نشانان در عمق ساختمان بودند و به‌همین‌دلیل خارج‌کردن آنها تا روز آخر طول کشید.

۵ اینکه گفته می‌شود تعداد کشته‌ها ممکن است بیشتر از آمار‌ای باشد که اعلام شده، به چه دلیل است؟ این در حالی است که گفته می‌شود تعدادی از آتش‌نشان‌ها بعد از ریزش بیرون آمدند.

اخباری که می‌گوید تعدادی از آتش‌نشان‌ها بعد از ریزش بیرون آمدند هم درست است و هم نادرست، چون سه ریزش داشتیم؛ آوار اول، آوار دوم و آوار سوم که در آن ساختمان کامل فروریخت. در آوار اول دوم بخشی از ساختمان ریخت، در آوار اول یک طبقه و پلکان‌ها ریخت و یک‌سری از بچه‌ها هم زیر آوار می‌مانند و در آوار دوم بچه‌ها شروع می‌کنند به خارج‌شدن از ساختمان و از نما پایین می‌آیند، خیلی از فیلم‌ها هم هست که نشان می‌دهد تعداد زیادی از آتش‌نشانان از نمای ساختمان پایین می‌آیند اما اینکه

عکس: تنظیم

پلاسکو؛ روایتی دیگر

چیزی باشد، بچه‌های ما پیدا می‌کردند.

سپکا

در کنار آتش‌نشان‌ها که ۱۰ روزی بود بدون خستگی و در عین ناامیدی به آتش و آوار زده بودند، سگ‌ها هم به یاری انسان‌ها آمده بودند تا ردی از قهرمانان پلاسکو پیدا کنند.

سه قلاهد سگ پلیس در عملیات جست‌وجو و ردیابی در ساختمان پلاسکو حضور داشتند. رضایی‌پور یکی از مربیان تیم سپکا (سگ‌های پلیس کارآزموده) در روزهای پایانی حادثه ضمن گفت‌وگو با خبرنگار ما با بیان اینکه از ابتدای حادثه سه قلاهد سگ پلیس به محل حادثه فراخوانده شده‌اند، می‌گوید: پلیس مبارزه با مواد مخدر ناجا سه قلاهد سگ آزموده دارد که در این مدت در اختیار ستاد بحران بودند و جسدیابی کردند. این سگ‌ها در چند مورد آموزش داده شده‌اند که جسدیابی و زنده‌یابی نیز یکی از این موارد است. این سگ‌ها پس از شناسایی فرد محبوس، واکنش نشان می‌دهند، اگر پارس کنند، فرد محبوس‌شده زنده است و اگر چنگال‌های خود را به زمین بکشند، یعنی جسدی پیدا کرده‌اند.

رضایی‌پور با بیان اینکه تقریبا در پیدا‌شدن اجساد اکثر آتش‌نشانان این سگ‌ها نقش مؤثری داشتند، درباره اینکه گفته می‌شود این سگ‌ها به کفش مخصوص نیاز دارند اما این وسیله در اختیار آنها نیست، می‌گوید: اصلا چنین چیزی وجود ندارد و در صورتی که چیزی به پای آنها پوشانده شود، توانایی و کارایی آنها دچار اخلال می‌شود، اما ما مراقب بودیم تا صدمه‌ای به آنها وارد نشود. اما به خاطر داغ‌بودن آوار پای یکی از سه سگ دچار سوختگی خفیفی شد می‌داند چه تعدادی داخل ماندند. تمام این مسائل وجود دارد اما ملکی تنها سخنگویی بوده است که به حرف‌های او می‌توان استناد کرد و طبق استاندارد فرماندهی حوادث فقط یک نفر می‌تواند آمار بدهد.

بقیه آمارهایی که داده می‌شود، آمارهای درستی نیست. راجع به مردم عادی هم اصلا نمی‌توان نظر دقیق داد؛ چون ممکن است افرادی به ساختمان‌های مجاور پرت شده باشند که البته جست‌وجوهایی در این زمینه انجام شده است و اینکه چه تعدادی کشته شده‌اند، این هم مشخص است. یک‌سری مسائل در شبکه‌های اجتماعی منتشر می‌شود که نباید زیاد به آن توجه کرد؛ چون کل آوار برداشته شده و اگر قرار بود وارد عمل شویم.

اختلاف بر سر قطعه زمین؛ انگیزه ار تکاب جنایت

از ناحیه پشت کردن دچار خونریزی شد. بلافاصله من به طبقه همکف رفتم و پسر حسین را مطلع کردم. با وجود اظهارات وکیل متوفی مبینی بر وقوع جنایت به وسیله رمضان، وی در اظهارات بعدی خود همچنان منکر هرگونه دخالت در مرگ کارآگاهان به مجتمع تجاری... مراجعه و در بررسی‌های میدانی اطلاع پیدا کردن دقیقا ر طبقه‌ای که پیکر متوفی پیدا شد، یک دوربین مداربسته متعلق به یکی از واحدهای مجتمع نیز قرار دارد؛ بلافاصله تصاویر ضبط‌شده بازبینی و معلوم شد حسین به همراه وکیل خود و «رمضان» در زمان پایین‌آمدن از مجتمع تجاری بودند که ناگهان مقتول و رمضان با یکدیگر درگیر شدند و در یک لحظه رمضان با چاقوی همراهش ضربه‌ای به پشت کردن مقتول وارد کرد که همین ضربه باعث مرگ و ارتکاب جنایت شد. «رمضان» پس از روبه‌روشدن با تصاویر به‌دست‌آمده از لحظه جنایت چاره‌ای جز بیان واقعیت نداشت و صراحتا به ارتکاب جنایت اعتراف و عنوان کرد: «از شدت ترس به طبقه بالا بازگشتم؛ چاقو را داخل سطل آشغال انداختم و به داخل دفترخانه بازگشتم و وانمود کردم که منتظر آمدن متوفی هستم.

سرهنگ کارآگاه حمید مکرّم، معاون مبارزه با جرائم جنایی پلیس آگاهی تهران بزرگ، با اشاره به کشف آلت قتل در محل جنایت گفت: «با توجه به دلایل و مدارک به‌دست‌آمده، گواهی شاهد صحنه جنایت و نهایتا اعتراف صریح متهم، قرار بازداشت موقت از سوی بازپرس پرونده صادر شد و متهم برای انجام تحقیقات تکمیلی در اختیار اداره دهم پلیس آگاهی تهران بزرگ قرار گرفت».

ربابندگان، عواقب قانونی ناشی از حبس غیرقانونی افراد را نیز به خانواده‌های آنها اعلام و از آنها برای همکاری با پلیس دعوت کردند. کارآگاهان با پیگیری‌های انجام‌شده، موفق به شناسایی محل نگهداری سیاوش در منطقه یافت‌آباد شده و با اطمینان از حضور فرد ربوده‌شده و ربایندگان در محل، روز پنجشنبه به این محل اعزام و در ساعت ۱۸، ضمن رهایی فرد ربوده‌شده، موفق به دستگیری هر سه متهم پرونده شدند. سیاوش، پس از رهایی از بازپرس شعبه نهم دادسرای ناحیه ۲۷ تهران، با قرار قانونی روانه زندان شدند.

رخداد

دستگیری ۸ مدعی نفوذ در دستگاه قضا

● **میزان:** دادستان اردبیل از دستگیری هشت مدعی نفوذ در دستگاه قضائی خبر داد و گفت: در این زمینه دو وکیل دادگستری که یکی از آنها عضو کانون وکلا و دیگری عضو مرکز مشاوران قوه قضائیه بودند و همچنین شش فرد عادی روانه زندان شدند. ناصر عتباتی، دادستان عمومی و انقلاب مرکز استان اردبیل، با تأکید بر برخورد قاطع با افرادی که با سوءاستفاده از عناوین مختلف موجب بدنامی دستگاه قضائی می‌شوند، اظهار کرد: متأسفانه اشخاصی بدون اطلاع دست‌اندرکاران امر قضا، در ارتباط با برخی پرونده‌ها اقداماتی را انجام داده و ادعاهایی را مطرح می‌کنند که به‌هیچ‌عنوان مرتبط با قوه قضائیه نبوده است. وی در زمینه برخورد قاطع با این قبیل افراد سوجدو، از دستگیری چندین مدعی نفوذ در دستگاه قضائی خبر داد و گفت: حسب دستورات ریاست کل محترم دادگستری استان اردبیل، دادستان مرکز و حفاظت و اطلاعات دادگستری استان آسا به این موضوع ورود کردند. عتباتی ادامه داد: این افراد ادعای نفوذ نزد مقامات قضائی داشتند و مدعی بودند که در قبال پرداخت مبالغی کار مردم را راه می‌اندازند که نسبت به شناسایی آنها اقدام شد و در این راستا دو وکیل دادگستری که یکی از آنها عضو کانون وکلا و دیگری عضو مرکز مشاوران قوه قضائیه بودند و شش فرد عادی دستگیر و روانه زندان شدند.

انهدام ۴ باند سرقت منزل و خودرو و بیش از ۹۰ سرقت در قم

● **پلیس:** فرمانده انتظامی استان قم از انهدام چهار باند سرقت منزل و خودرو با بیش از ۹۰ فقره سرقت در قم خبر داد. سردار «کاظم مجتباتی» اظهار کرد: از این چهار باند، دو باند در امر سرقت منزل فعال بودند که تاکنون به ۴۵ فقره سرقت منزل اعتراف کرده‌اند. وی گفت: اگرچه رصد اطلاعاتی و امکانات پلیسی ما حاکی از آمار بالاتر سرقت این بندهاست، اما با جدیت به دنبال کشف آنها هستیم. فرمانده انتظامی استان قم افزود: باند سوم که متشکل از سه نفر بود، در امر سرقت خودرو فعالیت داشته که تاکنون به بیش از ۲۰ فقره سرقت خودرو اعتراف کرده‌اند. وی بیان کرد: باند چهارم نیز در زمینه سرقت تحت پوشش فعالیت داشته که تاکنون به بیش از ۴۵ فقره سرقت از رانران و افراد غریبومی اعتراف کرده‌اند. سردار مجتباتی تعداد کل متهمان دستگیرشده را ۱۸ نفر بیان کرد. فرمانده انتظامی استان قم با بیان اینکه اکثر افراد دستگیرشده غریبومی هستند، اضافه کرد: آنها در بیش از هفت استان فعالیت مجرمانه داشته در برخی نیز از اتباع بیگانه بوده و در سطح استان قم اقدام به سرقت می‌کردند.

عدم صدور معافیت پزشکی انگیزه قتل پزشک درفولی

● **میزان:** پورسلیمی گفت: قاتل پزشک درفولی در شوشتر در اعتراضات تکان‌دهنده‌ای انگیزه اصلی قتل را صادرنشدن معافیت پزشکی از سوی این پزشک عنوان کرد. عیسی پورسلیمی، دادستان عمومی و انقلاب شهرستان شوشتر، اظهار کرد: قاتل پزشک درفولی در شوشتر در اعتراضات تکان‌دهنده‌ای انگیزه اصلی قتل را صادرنشدن معافیت پزشکی عنوان کرد. وی گفت: مرحوم دکتر مسعود قدرتی، پزشک عمومی شوشتر، هم‌زمان در بهداری شرکت کارون و به‌عنوان پزشک معتمد در اداره نظام وظیفه نیروی انتظامی این شهرستان فعالیت داشت و عضو کمیسیون بدوی معافیت پزشکی اداره نظام وظیفه منطقه نظامی شوشتر بود که معافیت‌های پزشکی را صادر می‌کرد. پورسلیمی افزود: متهم در اعتراضاتش عنوان کرد که این دکتر درخواست صدور معافیت پزشکی می‌کند که پس از مخالفت‌های وی تصمیم به قتلش می‌گیرد. دادستان شوشتر اضافه کرد: متهم با قرار بازداشت موقت راهی زندان شده است و تحقیقات تکمیلی از متهم از سوی بازپرس، مرجع انتظامی و پلیس آگاهی ادامه دارد. به گفته دادستان شوشتر، کسی که اسلحه را در اختیار متهم قرار داده نیز دستگیر و با قرار قانونی در بازداشت به‌سر می‌رد. دادستان شوشتر اضافه کرد: تا پایان هفته، قاتل به بازپرس این پرونده تحویل داده می‌شود. مسعود قدرتی، پزشک عمومی شوشتر که هم‌زمان در بهداری شرکت کارون و به‌عنوان پزشک معتمد در اداره نظام وظیفه نیروی انتظامی این شهرستان فعالیت داشت، صبح روز یکشنبه، ۱۲ دی‌ماه هنگام مراجعه به محل کار خود، مقابل منزل خود مورد اصابت گلوله قرار گرفت.

تصادف اتوبوس‌ها و کامیون‌کشنده ۴ مجروح برجای گذاشت

● **پلیس:** در اثر وقوع یک تصادف جاده‌ای بین دو دستگاه اتوبوس مسافربری و یک کامیون در محور «نطنز-کاشان» چهار سرنشین یکی از اتوبوس‌ها مجروح و به بیمارستان منتقل شدند. سرهنگ «جهانگیر کریمی»، معاون اجتماعی پلیس آصفهان، گفت: مأموران پلیس راه «نطنز- بادرود» ساعت سه باامداد امروز از برخورد یک دستگاه اتوبوس مسافربری اسکانیا با یک اتوبوس اسکانیای دیگر و برخورد اتوبوس دوم با یک کامیون کشنده در محور «نطنز- کاشان» و باخبر و بلافاصله به محل اعزام شدند. در اثر این حادثه، چهار نفر از مسافران یکی از اتوبوس‌ها مجروح و به بیمارستان منتقل شدند.